

**Opinia o ustawie o zmianie ustawy - Kodeks pracy
(druk nr 696)**

I. Cel i przedmiot ustawy

Przyjęta przez Sejm w dniu 5 listopada 2009 r. ustawa wprowadza w Kodeksie pracy zmiany do rozdziału dotyczącego uprawnień rodzicielskich. Zmierza ona do zapewnienia spójności w systemie prawnym w związku z wejściem w życie przepisów ustawy z 21 listopada 2008 r. o zmianie ustawy – Kodeks pracy (Dz. U. 223, poz. 1460) oraz ustawy z 6 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 237, poz. 1654). Pierwsza z nich zapewnia gwarancje stosunku pracy korzystającym z urlopu macierzyńskiego albo urlopu na warunkach macierzyńskiego (art. 183² Kp). Weszła jednak w życie z dniem 18 stycznia 2009 r. tj. później niż nastąpiło wprowadzenie do systemu prawnego instytucji zawartych w ustawie z 6 grudnia 2008 r. Ta ostatnia bowiem z dniem 1 stycznia 2009 r. wprowadziła do Kodeksu pracy: dodatkowy urlop macierzyński, a także dodatkowy urlop na warunkach urlopu macierzyńskiego (oraz urlop ojcowski), urlopy te jednak nie były uwzględnione w treści art. 183² Kp. Brak więc jednolitości w ochronie uprawnień osób korzystających z urlopów nie wymienionych w tym artykule. Analogiczna ochrona warunków powrotu pracownika do pracy po wykorzystaniu tychże urlopów jest jednak niezbędna ze względu na cele oraz zasady udzielania, zarówno dodatkowego urlopu macierzyńskiego, jak i dodatkowego urlopu na jego warunkach. Zważywszy też na cel urlopu ojcowskiego, do którego prawo będzie mogło być realizowane od nadchodzącego roku, należało również dokonać uzupełnienia uregulowań dotyczących tego urlopu.

Ponadto, aby uniknąć zarzutu dyskryminacji w zakresie uprawnień związanych z rodzicielstwem, uregulowania ustawy dążą do ujednoczenia sytuacji prawnej pracowników korzystających z uprawnień związanych z rodzicielstwem, obejmując ich uprawnieniami i

stosując wobec nich zasady przewidziane w Kodeksie pracy. Chodzi m. in. o zasadę, zgodnie z którą:

- sąd pracy może nie uwzględnić roszczenia o przywrócenie do pracy tylko w razie likwidacji lub upadłości pracodawcy (por. art. 45 § 3 Kp) – nowelizacja wprowadza analogiczne uregulowanie także dla osoby korzystającej z: dodatkowego urlopu macierzyńskiego (art. 1 pkt 1 ustawy nowelizującej), urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego (art. 1 pkt 3 lit. a) oraz urlopu dodatkowego na tych warunkach (art. 1 pkt 3 lit. b), a także dla pracownika – ojca wychowującego dziecko (art. 1 pkt 2),
- pracownik - ojciec wychowujący dziecko ma prawo do części urlopu macierzyńskiego, jeżeli matka wymaga opieki szpitalnej, uniemożliwiającej jej opiekę nad dzieckiem (por. art. 180 § 6¹ i nast. Kp), a także prawo do wykorzystania części urlopu macierzyńskiego w razie śmierci matki w czasie tego urlopu (por. art. 180 § 7 Kp) – zgodnie z nowelizacją będzie tak również w przypadku korzystania z dodatkowego urlopu macierzyńskiego (art. 1 pkt 1) albo z dodatkowego urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego (art. 1 pkt 3 lit. b),
- prawo do wynagrodzenia za cały okres pozostawania bez pracy w przypadku przywrócenia do pracy przez sąd (por. art. 47 i art. 57 § 2 Kp) – ustawa rozszerza stosowanie tych przepisów także w stosunku do korzystających z urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego (art. 1 pkt 3 lit. a) albo urlopu dodatkowego na takich warunkach (art. 1 pkt 3 lit. b).

II. Przebieg prac legislacyjnych

Projekt ustawy stanowił przedłożenie rządowe. W pierwszym czytaniu rozpatrywała je Komisja Nadzwyczajna do spraw zmian w kodyfikacjach, która skierowała projekt do Podkomisji stałej do nowelizacji Kodeksu Pracy oraz Kodeksu postępowania administracyjnego. Komisja Nadzwyczajna przyjęła sprawozdanie Podkomisji, które zawiera projekt w znacznej części odpowiadający przedłożeniu rządowemu, wprowadzone zmiany uzasadniono ujednoczeniem przepisów kodeksu. Zrezygnowano ponadto z przepisu przejściowego, uznając go za zbędny.

Proponowane uregulowania nie wzbudzały kontrowersji w toku prac legislacyjnych.

Ustawa nie budzi zastrzeżeń legislacyjnych.

Bożena Langner

Główny legislator